

der værftskapaciteten betydeligt i disse år ligesom Kina, der konkurrerer i kraft af et særdeles lavt lønniveau. Opbygning af kapacitet og brug af statsstøtte til skibsbygning i Østeuropa (Rusland, Polen, Kroatien og Ukraine) giver også fra denne del af verden ulige konkurrencebetingelser.

De danske værfter har kun opnået meget få ordrer i 1995, på trods af at den globale kontraheringsaktivitet er steget. Omvendt har værfter i bl.a. Sydkorea, Japan, Tyskland og Polen formået at indhente en række nye ordrer i det første halvår af 1995. I løbet af det første halvår af 1995 havde de danske værfter opnået nye ordrer på 8.700 bruttotons ud af 11,1 mio. bruttotons – svarende til mindre end 0,1 pct. af nye ordrer på verdensmarkedet. Den danske værftsindustri befinder sig derfor i en meget vanskelig situation. Således kæmper Svendborg Værft for øjeblikket for den fremtidige overlevelse, mens B&W Skibsværft er i betalingsstandsning.

De danske værfters aktuelle problemer har skabt behov for en yderligere effektivisering af produktionsprocesserne og fleksibilitet, således at produktionen lettere kan omlægges efter, hvilke skibstyper der efterspørges og giver den bedste indtjening.

En opsummering af situationen for den danske værftsindustri fremgår nedenfor.

Opsummering af de danske værfters konkurrencesituation

De danske værfter er et væsentligt element i det danske maritime kompleks og besidder en styrke, der indebærer, at værfterne under lige konkurrencevilkår er konkurrencedygtige. De danske værfter har samlet en høj produktivitet og et højt teknologiniveau samt et effektivt underleverandørnetværk og krævende kunder blandt danske og udenlandske rederier.

En svaghed er dog, at de danske værfter er præget af lav soliditet og beredskab til at imødegå tab, hvilket gør værftsindustrien meget konjunkturfølsom og sårbar over for valutasingninger. Den forholdsvis lave soliditet er ligeledes et problem for værftsindustrien i den risikofyldte omstillingsproces mod produktion af nye højværdiskibe, der kræver markante nye investeringer.

Udfordringerne for de danske værfter i de kommende år er sammensat af en række muligheder og risici. Risiciene vedrører forhold, man hverken kan eller bør ændre, men som kan true værfternes indtjening og beskæftigelse, og som

derfor bør imødegås ved en stadig udvikling på det enkelte værft.

Risiciene kommer fra flere sider:

- fortsat lav dollarkurs og indtjeningsproblemer for bl.a. danske værfter,
 - fortsat overkapacitet på skibsbygningsområdet med hård konkurrence og lave priser som konsekvens,
 - øget konkurrence fra højteknologiske og effektive skibsværfter i det tidligere Østtyskland og Sydkorea samt fra Østeuropa og Kina,
 - hård konkurrence på traditionelle markeder,
 - konkurrenceforvridende statsstøtte og prisdumping.
- Muligheder synes derimod at være:
- øget effektivisering af og fleksibilitet i værftsproduktionen,
 - produktion af skibe til højværdimarkeder,
 - investering i teknologi og produktudvikling,
 - øget fokusering på uddannelse og efteruddannelse,
 - miljøtilpasning af produktionsprocesserne og produkterne,
 - produktudvikling i tæt samspil mellem rederier, værfter og underleverandører.

4. DEN FREMTIDIGE SKIBSVÆRFTSPOLITIK
Som nævnt i indledningen skal den fremtidige værftspolitik i Danmark udformes som en mere fremadrettet erhvervspolitik, der styrker værftsindustriens udviklingsmuligheder, uden brug af subsidier.

OECD-aftalen om etablering af normale konkurrencevilkår for skibsbygningsindustrien vil være fundamentet for den fremtidige skibsværftspolitik. Værftspolitikken vil derfor fremover få en anden rolle. Støttepolitikken, der hidtil har været rettet mod at sikre værfterne lige konkurrencevilkår ved fælles støtteregler i EU, vil blive afløst af internationale konkurrenceregler i OECD for regulering af statsstøtte, prisdumping og skibsfinansiering med statslig medvirken samt rammer for andre politikområder, bl.a. forskning og udvikling, jf. nedenfor.

Oversigt over værftspolitiske muligheder efter ikrafttrædelse af OECD-aftalen.

Ikke tilladte tiltag:

- Kontraktbetinget statsstøtte
- Eksportkredit, der ikke er i overensstemmelse med OECD-aftalen